

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSA Elżbieta Fijałkowska

w sprawie z powództwa J. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej
w W.

o zadośćuczynienie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 12 września 2014 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 21 stycznia 2014 r.,

- 1. oddala zażalenie;**
- 2. przyznaje ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego na rzecz radcy prawnego A. D. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym;**
- 3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa koszty postępowania zażaleniowego w kwocie 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo J. Z. o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej kwoty 2.000.000 zł z odsetkami ustawowymi tytułem zadośćuczynienia za naruszenie przez Dyrektora Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej wskazanych przez powoda przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Powód wniósł apelację od tego wyroku do Sądu Apelacyjnego. Zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na dzień 23 października 2013 r. powód odebrał osobiście w dniu 30 sierpnia 2013 r. (k. 248 akt). Nie uczestniczył w rozprawie apelacyjnej, po zamknięciu której Sąd Apelacyjny wydał wyrok oddalający apelację powoda i obciążający go kosztami postępowania na rzecz strony pozwanej.

W dniu 25 listopada 2013 roku J. Z. złożył pisemny wniosek o sporządzenie uzasadnienia tego wyroku i doręczenie mu odpisu wyroku z uzasadnieniem (k. 258 akt). Wniosek ten został odrzucony postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 stycznia 2014 roku jako spóźniony na podstawie 328 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 5 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie pouczenie go co do czynności procesowych w przypadku zamknięcia rozprawy wyznaczonej na dzień 23 października 2013 roku i wydania w tym dniu wyroku rozstrzygającego o apelacji. Powołując się na to uchybienie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na jego rzecz od strony pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 387 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie. W sprawach, w których apelację oddalono, uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona w terminie tygodnia od daty ogłoszenia sentencji wyroku zażądała

doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem. Żądanie spóźnione sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym (art. 328 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.).

W zażaleniu powód nie kwestionuje ani tego, że został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na dzień 23 października 2013 roku ani tego, że wniosek o sporządzenie uzasadnienia zapadłego po zamknięciu tej rozprawy wyroku i doręczenie mu odpisu wyroku z uzasadnieniem złożył po upływie ustawowego terminu. Już ta konstatacja wystarcza do stwierdzenia, że zażalenie jest bezzasadne, skoro nie kwestionuje prawidłowości oceny prawnej wniosku powoda ani podstawy prawnej rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego. Stawiany w zażaleniu zarzut naruszenia art. 5 k.p.c. przez nie udzielenie powodowi stosownych (jego zdaniem) pouczeń, co do możliwości wydania wyroku po zamknięciu rozprawy apelacyjnej i uzależnienia doręczenia powodowi jego odpisu z uzasadnieniem od stosownego wniosku złożonego w określonym ustawą procesową terminie nie zasługuje na uwzględnienie. Po pierwsze dlatego, że art. 5 k.p.c. pozostawia sądowi ocenę, czy istnieje rzeczowa i uzasadniona przebiegiem postępowania potrzeba udzielenia stronie występującej w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych. Stosownie do poglądów formułowanych w orzecznictwie udzielanie stronie przez sąd pouczeń co do czynności procesowych w toku postępowania można uznać za uzasadnione w celu zapewnienia równości stron wtedy, gdy sąd stwierdzi, że strona jest nieporadna, gdy napotyka na niezależne od niej trudności lub przeszkody, które mogłyby prowadzić do niekorzystnego dla niej wyniku sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2007 r., II CSK 436/06, niepubl., z dnia 28 października 2003 r., I CK 185/02, niepubl., z dnia 13 maja 1997 r., II UKN 100/97, OSNP 1998, nr 4, poz. 133; z dnia 30 kwietnia 1997 r., II UKN 79/97, OSNP 1998, nr 2, poz. 58). Wskazuje się ponadto, że brak pouczenia ze strony sądu w zakresie określonym w art. 5 i art. 212 k.p.c., który może stanowić ewentualne uchybienie procesowe w okolicznościach konkretnej sprawy, nie może być traktowany jako działanie, które pozbawiło stronę, wbrew jej woli, możliwości podejmowania lub świadomego zaniechania czynności procesowych zmierzających

do ochrony jej sfery prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2011 r., III CSK 137/10, niepubl.). Powód, co należy zaakcentować, został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej i mógł, zachowując minimum staranności we właściwym prowadzeniu swoich spraw, uczestniczyć w niej osobiście lub po jej zakończeniu telefonicznie lub osobiście zasięgnąć w Sądzie Apelacyjnym informacji co do dalszego biegu postępowania, w tym co do składania wniosków o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem oraz co do dalszych ewentualnych środków zaskarżenia tego orzeczenia. Skutki zaniechania tych elementarnych aktów staranności w należytym prowadzeniu własnych spraw nie mogą być przerzucane na sąd.

W tym stanie rzeczy zażalenie powoda podlegało, jako bezzasadne oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego na rzecz pozwanego, który wniósł w ustawowym terminie odpowiedź na zażalenie, orzeczono na podstawie art. 98 i art. 99 w związku z art. 108 w związku z art. 394¹ w związku z art. 398²¹ k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego w odniesieniu do pełnomocnika powoda z urzędu znajduje oparcie w art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U.2010.10.65, j.t.) oraz § 2 ust. 2 i 3 i § 13 ust. 4 pkt 2 w związku z § 6 punkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U.2013, poz. 490 - j.t.).